

JULKISASIAMIEHEN RATKAISUEHDOTUS

JÁN MAZÁK

5 päivänä kesäkuuta 2008¹**I Johdanto**

1. Komissio on pannut nyt käsiteltävänä olevan asian vireille EY 228 artiklan perusteella. Komissio väittää, ettei Ranskan tasavalta ole noudattanut yhteisöjen tuomioistuimen asiassa C-419/03, komissio vastaan Ranska, 15.7.2004 antamaa tuomiota.² Komissio vaati alun perin, että Ranskan tasavalta veloitetaan maksamaan 366 744 euron suuruinen uhkasakko kultakin päivältä, jolla asiassa C-419/03 annetun tuomion täytäntöönpano viivästyy siitä päivästä, jolloin tuomio annetaan nyt käsiteltävänä olevassa asiassa, siihen asti, kunnes asiassa C-419/03 annettu tuomio on pantu kokonaisuudessaan täytäntöön. Komissio vaatii lisäksi, että Ranskan tasavalta veloitetaan suorittamaan kiinteämääräinen hyvitys.

2. Yhteisöjen tuomioistuin totesi asiassa C-419/03 antamassaan tuomiossa, että Ranskan tasavalta ei ole noudattanut geneettisesti muunnettujen organismien tarkoituk-

sellisesta levittämisestä ympäristöön ja neuvoston direktiivin 90/220/ETY kumoamisesta 12.3.2001 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2001/18/EY³ mukaisia veloitteitaan, koska se ei ole antanut säädetyssä määräajassa tarvittavia lakeja, asetuksia ja hallinnollisia määräyksiä kyseisen direktiivin, jonka säännökset poikkeavat geneettisesti muunnettujen organismien tarkoituksellisesta levittämisestä ympäristöön 23.4.1990 annetun neuvoston direktiivin 90/220/ETY⁴ säännöksistä tai menevät niitä pidemmälle, saattamiseksi osaksi kansallista oikeusjärjestystä.

3. Direktiivin 2001/18 tavoitteena on lähentää jäsenvaltioiden lakeja, asetuksia ja hallinnollisia määräyksiä ja suojella ihmisten terveyttä ja ympäristöä, kun geneettisesti muunneltuja organismeja (GMO) levitetään ympäristöön tarkoituksellisesti muussa tarkoituksessa kuin niiden saattamiseksi markkinoille yhteisössä ja kun GMO:ja saatetaan markkinoille yhteisössä tuotteina tai tuotteissa.⁵

1 – Alkuperäinen kieli: englanti.

2 – Ei julkaistu oikeustapauskokoelmassa (EUVL C 228, s. 15).

3 – EYVL L 106, s. 1.

4 – EYVL L 117, s. 15.

5 – Ks. direktiivin 2001/18 1 artikla.

II Asiaa koskevat oikeussäännöt

heti kun tahaton muutos huomataan tai uusia tietoja saadaan;

A Direktiivi 2001/18

4. Direktiivin 2001/18 8 artiklassa, jonka otsikkona on ”Muutosten ja uusien tietojen käsittely”, säädetään seuraavaa:

”1. Jos GMO:n tai GMO:ien yhdistelmän tarkoituksellista levittämistä muutetaan tai jos se tahattomasti muuttuu tavalla, joka voi vaikuttaa ihmisten terveyttä ja ympäristöä koskeviin riskeihin sen jälkeen, kun toimivaltainen viranomainen on antanut kirjallisen luvan, tai jos tällaisista riskeistä saadaan uutta tietoa joko jäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen tutkiessa ilmoitusta tai mainitun viranomaisen annettua kirjallisen luvan, ilmoittajan on välittömästi:

a) toteutettava tarpeelliset toimenpiteet ihmisten terveyden ja ympäristön suojelemiseksi;

b) ilmoitettava toimivaltaiselle viranomaiselle kaikista muutoksista etukäteen tai

c) tarkistettava ilmoituksessa määritellyt toimenpiteet.

2. Jos toimivaltainen viranomainen saa 1 kohdassa tarkoitettuja tietoja, jotka voivat merkittävästi vaikuttaa ihmisten terveyttä ja ympäristöä koskeviin riskeihin tai joilla voi olla merkittävä vaikutus 1 kohdassa tarkoitetuissa olosuhteissa, sen on arvioitava nämä tiedot ja saatettava ne julkisiksi. Se voi vaatia ilmoittajaa muuttamaan tarkoituksellisen levittämisen olosuhteita, lykkäämään levittämistä tai lopettamaan sen, ja sen on tiedotettava yleisölle tästä.”

5. Direktiivin 2001/18 19 artiklassa, jonka otsikkona on ”Lupa”, säädetään seuraavaa:

”1. Ainoastaan silloin kun on annettu kirjallinen lupa tuotteina tai tuotteissa olevan GMO:n markkinoille saattamista varten, voidaan kyseistä tuotetta käyttää ilman muuta ilmoitusta yhteisön alueella, – – sanotun kuitenkaan rajoittamatta yhteisön muussa lainsäädännössä asetettuja vaatimuksia.

2. Ilmoittaja saa aloittaa markkinoille saattamisen vasta saatuaan toimivaltaiselta viranomaiselta kirjallisen luvan 15, 17 ja 18 artiklan sekä luvassa asetettujen ehtojen mukaisesti.
– –”

Jäsenvaltion on välittömästi ilmoitettava komissiolle ja muille jäsenvaltioille tämän artiklan mukaisista toimista ja esitettävä samalla perustelut päätökselleen sekä toimitettava ympäristöriskien arviointia koskeva uudelleenarviointinsa, josta käy ilmi, olisiko luvan ehtoja muutettava ja miten tai olisiko lupa peruttava, ja tarvittaessa päätöksensä perusteena olevat uudet tai täydentävät tiedot.”

6. Direktiivin 2001/18 23 artiklan, jonka otsikkona on ”Suojalauseke”, 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

7. Direktiivin 2001/18 34 artiklassa säädetään seuraavaa:

”Jos jäsenvaltiolla on joko sellaisten uusien tai täydentävien tietojen perusteella, jotka on saatu luvan myöntämisen jälkeen ja jotka vaikuttavat ympäristöriskien arviointiin, tai uuden tai täydentävän tieteellisen tiedon vuoksi tehdyn olemassa olevien tietojen uudelleenarvioinnin perusteella aihetta todeta, että tuotteina tai tuotteissa oleva GMO, josta on tehty asianmukainen ilmoitus ja jolle on saatu kirjallinen lupa tämän direktiivin mukaisesti, aiheuttaa riskin ihmisten terveydelle tai ympäristölle, jäsenvaltio voi väliaikaisesti rajoittaa kyseisen tuotteina tai tuotteissa olevan GMO:n käyttöä ja/tai myyntiä tai kieltää sen käytön ja/tai myynnin alueellaan.

”Jäsenvaltioiden on saatettava tämän direktiivin noudattamisen edellyttämät lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset voimaan ennen 17 päivää lokakuuta 2002.
– –”

8. Direktiivin 2001/18 36 artiklassa säädetään seuraavaa:

Jäsenvaltion on varmistettava, että vakavan riskin ollessa kyseessä toteutetaan hätätoimenpiteitä, kuten keskeytetään tai lopetetaan markkinoille saattaminen, ja että yleisölle ilmoitetaan asiasta.

”1. Kumotaan direktiivi 90/220/ETY 17. lokakuuta 2002 alkaen.

2. Viittauksia kumottuun direktiiviin pidetään viittauksina tähän direktiiviin liitteessä VIII olevan taulukon mukaisesti.”

10. Ympäristölain L535-2 §:ssä, joka sisältyy III osaston V lukuun, säädetään seuraavaa:

B Kansallinen lainsäädäntö

9. Ranskan ympäristölain (jäljempänä ympäristölaki) L533-6 §:ssä säädetään seuraavaa:

”Lupia, jotka Euroopan unionin muut jäsenvaltiot ovat myöntäneet kyseisten valtioiden tai muiden Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen osapuolina olevien valtioiden 23.4.1990 annetun direktiivin 90/220/ETY perusteella antaman lainsäädännön perusteella, pidetään tässä luvussa tarkoitettuna lupana.

Silloin kun on olemassa päteviä syitä katsoa, että toisessa jäsenvaltiossa tai osapuolena olevassa valtiossa hyväksytty tuote merkitsee riskiä kansanterveydelle tai ympäristölle, hallintoviranomainen voi väliaikaisesti rajoittaa kyseisen tuotteen käyttöä tai markkinoille saattamista taikka kieltää sen käytön tai markkinoille saattamisen.”

”I – Aina silloin kun geneettisesti muunnettujen organismien esiintymisestä kansanterveydelle tai ympäristölle aiheutuvien riskien uusi arviointi sen oikeuttaa, hallintoviranomainen voi luvanhaltijan tai geneettisesti muunnettujen organismien omistajan kustannuksella

1) lykätä lupaa lisätietoja odotettaessa ja, jos siihen on tarvetta, määrätä kyseisten tuotteiden myynnistä poistamisesta tai kieltää niiden käytön;

2) muuttaa tarkoituksellisen levittämisen olosuhteita;

3) peruuttaa luvan;

4) määrätä geneettisesti muunnettujen organismien hävittämisestä ja jos luvanhaltija tai kyseisten organismien omistajat eivät sitä tee, hävittää kyseiset organismit viran puolesta.

II – Poikkeustilanteita lukuun ottamatta kyseisiin toimenpiteisiin voidaan ryhtyä vasta, kun luvanhaltijalle on annettu mahdollisuus esittää huomautuksensa.”

Toimivaltainen hallintoviranomainen voi ympäristölain L535-6 §:n mukaisesti vaatia levittämistä vastuussa olevaa henkilöä muuttamaan levittämisen olosuhteita, lykkäämään levittämistä tai lopettamaan sen, ja sen on tiedotettava yleisölle tästä.”

11. Ympäristölain L537-1 §:ssä, joka on kyseisen lain III osastossa, säädetään seuraavaa:

”Conseil d’État vahvistaa asetuksella tämän osaston III, V ja VI luvun soveltamista koskevat yksityiskohtaiset säännöt.”

12. Kokonaan tai osittain geneettisesti muunnetuista organismeista koostuvien tuotteiden tarkoituksellisesta levittämisestä muussa tarkoituksessa kuin markkinoille saattamiseksi 19.3.2007 annetun asetuksen nro 2007-358 16 §:ssä säädetään seuraavaa:

”Jos toimivaltaisella hallintoviranomaisella on tietoja uusista seikoista, jotka voivat merkittävästi vaikuttaa ihmisten terveyttä ja ympäristöä koskeviin riskeihin, se arvioi uudelleen riskit ja antaa yleisölle mahdollisuuden tutustua näihin seikkoihin.

13. Ihmisten ravinnoksi kelpaamattomien kokonaan tai osittain geneettisesti muunnetuista organismeista koostuvien tuotteiden markkinoille saattamista koskevasta lupamennettelystä 19.3.2007 annetun asetuksen nro 2007-359 16 §:ssä säädetään seuraavaa:

”Toimivaltainen hallintoviranomainen panee ympäristölain L535-2 §:n 1 momentissa mainitut toimenpiteet täytäntöön väliaikaisesti. Silloin kun on kyse vakavasta riskistä, kyseiset toimenpiteet toteutetaan kiireellisesti ja asiasta tiedotetaan asianmukaisesti yleisölle.

Toimivaltainen hallintoviranomainen ilmoittaa Euroopan yhteisöjen komissiolle ja

jäsenvaltioille toteutetuista toimenpiteistä ja esittää perustelut päätökselleen sekä toimittaa ympäristöriskejä koskevan uudelleenarviointinsa, josta käy ilmi, olisiko luvan ehtoja muutettava tai olisiko lupa peruttava, ja tarvittaessa päätöksensä perusteena olevat uudet tai täydentävät tiedot.”

III Asian tausta

A Asiassa C-419/03 annettu tuomio

14. Asiassa C-419/03 annetun tuomion tuomiolauselman 1 kohdassa todetaan, että ”Ranskan tasavalta ei ole noudattanut – – direktiivin 2001/18/EY mukaisia velvoitteita, koska se ei ole antanut säädetyssä määräajassa kyseisen direktiivin – jonka säännökset poikkeavat – – neuvoston direktiivin 90/220/ETY säännöksistä tai menevät niitä pidemmälle – noudattamisen edellyttämiä lakeja, asetuksia ja hallinnollisia määräyksiä saattaakseen kyseisen direktiivin osaksi kansallista oikeusjärjestystä.”

B Oikeudenkäyntiä edeltänyt menettely

15. Komissio pyysi 5.11.2004 Ranskan viranomaisia ilmoittamaan sille toimenpiteet, jotka Ranskan tasavalta oli toteuttanut asiassa C-419/03 annetun tuomion panemiseksi täytäntöön. Ranskan viranomaiset ilmoittivat 4.2.2005 komissiolle, että geneettisesti muunnettuja organismeja käsittelevä parlamentaarinen selvitysvaltuuskunta oli perustettu ja että Ranskan tasavalta aikoi panna direktiivin 2001/18 täytäntöön kyseisen selvityslautakunnan päätettyä työnsä. Ranskan viranomaiset toimittivat 21.2.2005 komissiolle 26.1.2005 annetun asetuksen nro 2005-51. Ranskan viranomaiset katsoivat, että kysymyksessä oleva asetus vaikutti osaltaan direktiivin 2001/18 täytäntöönpanoon.

16. Komissio lähetti 13.7.2005 Ranskan tasavallalle EY 228 artiklan nojalla virallisen huomautuksen, jossa se ilmoitti kyseiselle jäsenvaltiolle, että toteutetut toimenpiteet eivät olleet riittäviä asiassa C-419/03 annetun tuomion panemiseksi täytäntöön. Komissio huomautti, että taloudellisten seuraamusten määrääminen on mahdollista, jos yhteisöjen tuomioistuimen antamaa tuomiota ei panna täytäntöön, ja se antoi Ranskan tasavallalle kaksi kuukautta aikaa toteuttaa kaikki asiassa C-419/03 annetun tuomion panemiseksi täytäntöön tarvittavat toimenpiteet. Koska komissio ei ollut tyytyväinen Ranskan tasavallan 22.9.2005 antamaan vastaukseen, se lähetti 19.12.2005 Ranskan tasavallalle perustellun lausunnon, jossa se totesi, ettei kyseinen jäsenvaltio ollut noudattanut EY 228 artiklan 1 kohdan mukaisia velvoitteitaan, koska se ei ollut toteuttanut edellä mainitussa asiassa C-419/03 annetun tuomion panemiseksi täytäntöön tarvittavia

toimenpiteitä. Komissio kehotti Ranskan tasavaltaa toteuttamaan perustellun lausunnon noudattamisen edellyttämät toimenpiteet kahden kuukauden kuluessa sen vastaanottamisesta.

17. Ranskan viranomaiset toimittivat 20.2.2006 komissiolle sellaisen lakiehdotuksen tekstin, jolla pyrittiin panemaan direktiivi 2001/18 täytäntöön (jäljempänä vuoden 2006 lakiehdotus) ja joka oli tarkoitus antaa vuoden 2006 toisen vuosineljänneksen lopussa. Ranskan viranomaiset ilmoittivat 8.5.2006 komissiolle, että senaatti oli 23.3.2006 hyväksynyt vuoden 2006 lakiehdotuksen ja se oli 24.3.2006 toimitettu kansalliskokoukselle (assemblée nationale). Koska komissio katsoi, ettei Ranskan tasavalta ollut vielä kukaan pannut täytäntöön asiassa C-419/03 annettua tuomiota, se nosti 28.2.2007 nyt käsiteltävänä olevan kanteen.

IV Asian käsittely yhteisöjen tuomioistuinmessä ja tämän oikeudenkäynnin aikana tapahtuneet seikat

18. Komissio vaatii kanteessaan, että yhteisöjen tuomioistuin

- ”- toteaa, että Ranskan tasavalta ei ole noudattanut [EY] 228 artiklan 1 kohdan mukaisia velvoitteitaan, koska se ei ole

toteuttanut kaikkia yhteisöjen tuomioistuimen – – asiassa C-419/03 antaman sen tuomion täytäntöönpanemiseksi tarvittavia toimenpiteitä, jossa on kyse siitä, ettei direktiivin 2001/18/EY säännöksiä – jotka poikkeavat – – neuvoston direktiivin 90/220/ETY säännöksistä tai menevät niitä pidemmälle – ole saatettu osaksi kansallista oikeusjärjestystä;

- velvoittaa Ranskan tasavallan maksamaan komissiolle 'Euroopan yhteisön omien varojen' tilille 366 744 euron suuruisen uhkasakon kultakin päivältä, jolla asiassa C-419/03 annetun tuomion täytäntöönpano viivästyy tämän tuomion julistamispäivästä siihen asti, kunnes asiassa C-419/03 annettu tuomio on pantu kokonaisuudessaan täytäntöön;
- velvoittaa Ranskan tasavallan maksamaan komissiolle 'Euroopan yhteisön omien varojen' tilille 46 660 euron suuruisen kiinteämääräisen hyvityksen [kultakin] päivältä, jolla asiassa C-419/03 annetun tuomion täytäntöönpano viivästyy, asiassa C-419/03 annetun tuomion julistamispäivästä joko siihen asti, kunnes
- asiassa C-419/03 annettu tuomio on pantu kokonaisuudessaan täytäntöön (jos tämä tapahtuu ennen kuin tuomio annetaan nyt käsiteltävänä olevassa asiassa), tai

- nyt käsiteltävänä olevassa asiassa annetaan tuomio (jos asiassa C-419/03 annettua tuomiota ei ole silloin pantu kokonaisuudessaan täytäntöön);

- velvoittaa Ranskan tasavallan korvaamaan oikeudenkäyntikulut”.

19. Ranskan hallitus vaatii, että yhteisöjen tuomioistuimien

”toteaa, että Ranskan tasavalta on päättänyt 15.7.2004 annetussa tuomiossa todetun rikkomisen, ja tämän perusteella hylkää komission vaatimukset siitä, että Ranskan tasavalta veloitetaan maksamaan uhkasakko ja kiinteämääräinen hyvitys, sekä velvoittaa komission korvaamaan oikeudenkäyntikulut. Jos yhteisöjen tuomioistuimien kuitenkin katsoo, että Ranskan tasavalta on veloitettava maksamaan uhkasakko, kyseinen jäsenvaltio vaatii yhteisöjen tuomioistuimien ottamaan huomioon käsiteltävänä olevan asian olosuhteet, joiden johdosta yhteisöjen tuomioistuimien olisi vahvistettava maksettavaksi paljon pienempi summa kuin minkä komissio on vahvistanut”.

20. Yhteisöjen tuomioistuimen presidentti hyväksyi 27.9.2007 antamallaan määräyksellä Tšekin tasavallan väliintulohakemuksen, jossa tämä pyysi saada lupaa osallistua oikeudenkäyntiin tukeakseen Ranskan tasavallan vaatimuksia. Tšekin tasavalta ei ole esittänyt käsiteltävänä olevassa asiassa mitään kirjallisia tai suullisia lausumia.

21. Ranskan viranomaiset ilmoittivat 20.3.2007 komissiolle kirjeellä, että Ranskan tasavallan virallisessa lehdessä oli kyseisenä päivänä julkaistu kolme asetusta ja kolme päätöstä direktiivin 2001/18 panemiseksi täytäntöön. Kysymyksessä olevat asetukset ja päätökset liitettiin Ranskan tasavallan vastineeseen nyt käsiteltävänä olevassa asiassa.

22. Ranskan hallitus myöntää vastineessaan ja suullisessa käsittelyssä, ettei se ollut silloin, kun kanne nostettiin nyt käsiteltävänä olevassa asiassa, toteuttanut asiassa C-419/03 annetun tuomion panemiseksi täytäntöön tarvittavia toimenpiteitä.

23. Komissio katsoo vastauksessaan, että siitä huolimatta, että useat direktiivin 2001/18 säännökset on pantu täytäntöön edellä 21 kohdassa mainituilla asetuksilla ja päätöksillä, kyseisen direktiivin 8 artiklan 2 kohta, 17 artiklan 1, 2 ja 9 kohta, 19 ja 23 artikla on kuitenkin vielä pantava täytäntöön. Komissio vaatii siten vastauksessaan, että yhteisöjen tuomioistuimen olisi

- alennettava sen edellä 18 kohdassa ehdotetun päivittäisen uhkasakon määrää sen perusteella, miten asiassa komissio vastaan Ranska annettu tuomio on pantu täytäntöön,

- muutettava sen perusteella, miten kysymyksessä oleva tuomio on pantu täytäntöön, edellä 18 kohdassa mainitun kiinteämääräisen hyvityksen määrää, mutta kuitenkin vain siihen ajanjaksoon nähden, joka on kulunut 21.3.2007⁶ lähtien joko siihen asti, kunnes

V Jäsenyysselvoitteiden noudattamatta jättäminen

- asiassa C-419/03, komissio vastaan Ranska, annettu tuomio on pantu kokonaisuudessaan täytäntöön (jos tämä tapahtuu ennen kuin tuomio annetaan nyt käsiteltävänä olevassa asiassa), tai

- nyt käsiteltävänä olevassa asiassa annetaan tuomio (jos asiassa C-419/03, komissio vastaan Ranska, annettua tuomiota ei ole silloin pantu kokonaisuudessaan täytäntöön).

24. Komissio totesi 12.3.2007 järjestetyssä istunnossa, jossa komissio ja Ranskan hallitus esittivät suullisia huomautuksia, että Ranskan tasavalta oli pannut asianmukaisesti täytäntöön direktiivin 2001/18 17 artiklan 1, 2 ja 9 kohdan.

⁶ – Komissio katsoo, että edellä 21 kohdassa mainitut kolme asetusta ja kolme päätöstä tulivat voimaan 21.3.2007.

25. Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan EY 228 artiklassa tarkoitettujen jäsenyysselvoitteiden noudattamatta jättämisen kannalta ratkaisevana ajankohtana on pidettävä kyseisen määräyksen nojalla annetussa perustellussa lausunnossa asetetun määräajan päättymishetkeä.⁷ Esillä olevassa asiassa on riidatonta, että Ranskan tasavalta ei ollut vielä sille 19.12.2005 osoitetussa perustellussa lausunnossa asetetun määräajan päättymishetkellä toteuttanut yhteisöjen tuomioistuimen asiassa C-419/03 antaman tuomion panemiseksi täytäntöön tarvittavia toimenpiteitä.

26. Edellä esitetyn johdosta katson, että Ranskan tasavalta ei ole noudattanut EY 228 artiklan 1 kohdan mukaisia veloitteita, koska se ei ole toteuttanut asiassa C-419/03 annetun tuomion täytäntöönpanon varmistamiseksi tarvittavia toimenpiteitä.

⁷ – Ks. asia C-304/02, komissio v. Ranska, tuomio 12.7.2005 (Kok. 2005, s. I-6263, 30 kohta); asia C-119/04, komissio v. Italia, tuomio 18.7.2006 (Kok. 2006, s. I-6885, 27 kohta); asia C-503/04, komissio v. Saksa, tuomio 18.7.2007 (Kok. 2007, s. I-6153, 19 kohta) ja asia C-70/06, komissio v. Portugali, tuomio 10.1.2008 (Kok. 2008, s. I-1, 18 kohta).

VI Rahamääräiset seuraamukset

A Alustavat huomautukset

27. Koska komissio vaatii muun muassa, että Ranskan tasavalta määrätään suorittamaan uhkasakko, on selvitettävä, onko jäsenyyssvelvoitteiden noudattamatta jättäminen kestänyt siihen saakka, kun yhteisöjen tuomioistuin tutkii asian tosiseikat.⁸ Tämän perusteella on tutkittava, onko Ranskan tasavalta laiminlyönyt edelleen velvoitteensa panna täytäntöön direktiivin 2001/18 8 artiklan 2 kohta, 19 ja 23 artikla.

B Asiassa C-419/03 annetun tuomion noudattamatta jättämisen ulottuvuus

1. Asianosaisten lausumat

28. Komissio väittää, että Ranskan viranomaiset totesivat tätä oikeudenkäyntiä edeltäneen menettelyn aikana, että tietyt direk-

tiivin 2001/18 säännökset oli pantava täytäntöön pikemminkin lailla kuin asetuksin. Komissio toteaa myös, että ympäristölain L531-1–L537-1 §:ssä otetaan käyttöön GMO:ihin sovellettava oikeusjärjestelmä ja se sisältyy siten ympäristölain lainsäädäntöosaan. Komissio katsoo, ettei Ranskan hallitus ole osoittanut vastineessaan, miksi tämän jälkeen direktiivi 2001/18 oli mahdollista panna täytäntöön pikemminkin asetuksin kuin lailla, ja se väittää, että Ranskan hallituksen on perusteltava tämä lähestymistavan muutos.

29. Komissio väittää, että Ranskan viranomaiset eivät ole panneet asianmukaisesti täytäntöön direktiivin 2001/18 8 artiklan 2 kohtaa. Komissio katsoo, että ympäristölain L535-2 §:llä, jota ei ole muutettu ja jota sovelletaan kaikista soveltamistoimenpiteistä riippumatta, mukaan lukien erityisesti asetuksen nro 2007-358 16 §, hallintoviranomaisille myönnetään paljon laajemmat puutumisvaltuudet kuin mistä direktiivin 2001/18 8 artiklan 2 kohdassa säädetään. Vaikka ympäristölain L535-2 §:ssä hallintoviranomaisille myönnetään valtuudet toteuttaa direktiivin 2001/18 8 artiklan 2 kohdassa säädetty toimenpiteet, kyseiset toimenpiteet voidaan kuitenkin toteuttaa ensinnäkin tiedottomatta yleisölle asiasta ja toiseksi pelkän riskien uudelleenarvioinnin perusteella eikä sellaisten tietojen perusteella, jotka voivat merkittävästi vaikuttaa ihmisten terveyttä ja ympäristöä koskeviin riskeihin, kuten direktiivin 2001/18 8 artiklan 2 kohdassa säädetään.

⁸ – Ks. tässä tarkoituksessa edellä alaviitteessä 7 mainittu asia C-304/02, komissio v. Ranska, tuomion 31 kohta.

30. Komissio väittää, että Ranskan viranomaiset eivät ole panneet täysimääräisesti ja asianmukaisesti täytäntöön direktiivin 2001/18 19 artiklaa, jossa asetetaan edellytykset, joiden mukaan GMO:ja voidaan käyttää yhteisön alueella. Komission mukaan ympäristölain L533-6 §:ssä nimenomaisesti viitataan muiden jäsenvaltioiden direktiivin 90/220 perusteella myöntämiin lupiin eikä siinä näin ollen oteta huomioon muiden jäsenvaltioiden direktiivin 2001/18 perusteella myöntämiä lupia.

31. Komissio katsoo, etteivät Ranskan viranomaiset ole panneet asianmukaisesti täytäntöön direktiivin 2001/18 23 artiklaan sisältyvää suojalauseketta, jonka perusteella jäsenvaltio voi tietyin edellytyksin väliaikaisesti rajoittaa GMO:ien käyttöä ja/tai myyntiä tai kieltää niiden käytön ja/tai myynnin alueellaan. Komissio korostaa sitä, että jotta direktiivin 2001/18 23 artiklaan sisältyvään suojalausekkeeseen voidaan vedota, on oltava sellaisia uusia tai täydentäviä tietoja, jotka on saatu luvan myöntämisen jälkeen, tai sellaista uutta tai täydentävää tieteellistä tietoa, joka edellyttää olemassa olevien tietojen uudelleenarviointia. Komissio väittää, että Ranskan lain vastaavat säännökset ovat soveltamisalaltaan paljon laajempia kuin direktiivin 2001/18 23 artikla. Muiden jäsenvaltioiden myöntämiä lupia koskevan ympäristölain L533-6 §:n mukaan on siten mahdollista rajoittaa tuotteiden käyttöä tai markkinoille saattamista tai kieltää niiden käyttö tai markkinoille saattaminen ”pätevistä syistä”. Ranskan toimivaltaisten viranomaisten myöntämiä lupia koskevan ympäristölain L535-2 §:n mukaan toimivaltaiset viranomaiset voivat ”aina silloin, kun geneettisesti muunnettujen organismien esiintymisestä kansanterveydelle tai ympäristölle aiheutuvien riskien uusi arviointi

sen oikeuttaa”, lykätä lupaa, muuttaa tarkoituksellisen levittämisen olosuhteita, peruuttaa luvan tai muun muassa määrätä GMO:ien hävittämisestä. Tämän lisäksi asetuksen nro 2007-359 16 §:n mukaan on mahdollista arvioida uudelleen ympäristöä koskevat riskit, vaikkei ole olemassa uusia tai täydentäviä tietoja tai uutta tai täydentävää tieteellistä tietoa.

32. Ranskan hallitus väittää, että direktiivin 2001/18 34 artiklan 1 kohdan ja EY 249 artiklan perusteella siitä päättäminen, pannaanko direktiivi täytäntöön lailla vai asetuksin, kuuluu kunkin jäsenvaltion kansallisen oikeusjärjestyksen soveltamisalaan. Ranskan hallituksen mukaan Conseil constitutionnel on katsonut, että laki, jossa on asetuksenluonteisia säännöksiä, on perustuslain mukainen. Tämän lisäksi asetus nro 2007-358 ja asetus nro 2007-359 hyväksyttiin Conseil d'État'n lausunnon perusteella ja sitä noudattaen.

33. Ranskan hallitus katsoo, että direktiivin 2001/18 8 artiklan 2 kohta on pantu asianmukaisesti täytäntöön asetuksen nro 2007-358 16 §:llä, jolla vahvistetaan ympäristölain L537-1 §:n perusteella edellytykset, joiden mukaan ympäristölain L535-2 §:n säännöksiä on sovellettava. Asetuksen nro 2007-358 16 §:ssä säädetään direktiivin 2001/18 8 artiklan

2 kohdassa vahvistettujen edellytysten mukaisesti, että kun toimivaltaisella viranomaisella on tietoja uusista seikoista, jotka voivat merkittävästi vaikuttaa ihmisten terveyttä ja ympäristöä koskeviin riskeihin, se arvioi uudelleen riskit ja antaa yleisölle mahdollisuuden tutustua näihin seikkoihin. Tällaisessa tilanteessa kysymyksessä oleva viranomaislain voi ympäristölain L535-2 §:n mukaan muuttaa levittämisen olosuhteita tai lykätä tällaiselle levittämislle annettua lupaa tai peruuttaa sen ja tiedottaa asiasta yleisölle.

34. Ranskan hallitus väittää, että direktiivin 2001/18 19 artikla on pantu asianmukaisesti täytäntöön. Huolimatta siitä, että ympäristölain L533-6 §:ssä viitataan muiden jäsenvaltioiden direktiivin 90/220 perusteella antamien lupien tunnustamiseen, ympäristölain kyseisen pykälän olisi tulkittava viittaavan myös direktiiviin 2001/18, kun otetaan huomioon se, että direktiivin 2001/18 36 artiklassa säädetään, että viittauksia kumottuun direktiiviin 90/220 pidetään viittauksina direktiiviin 2001/18. Lisäksi Ranskan oikeuskäytännön mukaan silloin, kun säädöksessä viitataan lakiin, joka on kumottu ja korvattu lailla, jolla on sama kohde, kansallisen tuomioistuimen on korvattava viittaus ensimmäiseksi mainittuun lakiin viittauksella jälkimmäiseen lakiin. Myös Conseil d'État'n oikeuskäytännön mukaan hallintoviranomaisten on tulkittava kansallista lainsäädäntöä yhteisön direktiivien mukaisesti. Ranskan hallitus väittää myös, että Ranskassa on tunnustettu tietty määrä muiden jäsenval-

tioiden direktiivin 2001/18 perusteella myöntämiä lupia.

35. Ranskan hallitus siis katsoo, että direktiivin 2001/18 23 artikla on pantu asianmukaisesti täytäntöön. Ranskan hallitus väittää, että toisin kuin komissio katsoo, Ranskan laissa ei ole kahta suojalauseketta. Se väittää, että ympäristölain L533-6 §:ssä vain myönnetään toimivaltaiselle viranomaiselle valtuudet lykätä toisen jäsenvaltion myöntämää lupaa, kun taas ympäristölain L535-2 artiklassa asetetaan edellytykset, joiden perusteella lykkäämisestä voidaan määrätä Ranskan viranomaisten ympäristölain L533-5 §:n perusteella myöntämien lupien tai muiden jäsenvaltioiden myöntämien lupien osalta. Ranskan hallitus huomauttaa lisäksi, että komissio on väärässä katsoessaan, että ympäristölain L535-2 § on soveltamisalaltaan liian laaja. Vaikka L535-2 artiklassa ei edellytetä, että uudelleenarviointi on suoritettava uusien tai täydentävien tietojen taikka uuden tai täydentävän tieteellisen tiedon perusteella, Ranskan hallitus kuitenkin katsoo, että tällaisen tiedon puuttuessa uudelleenarvioinnin tulos ei voi olla erilainen kuin sen alkuperäisen arvioinnin tulos, jonka perusteella lupa myönnettiin. Asetuksen nro 2007-539 16 §:n osalta Ranskan hallitus huomauttaa, että kyseinen säännös pitää sisällään direktiivin 2001/18 23 artiklassa asetetun velvollisuuden ilmoittaa komissiolle ja jäsenvaltioille toteutetuista toimista ja esittää perustelut päätökselle sekä toimittaa ympäristöriskien arviointia koskeva uudel-

leenarviointi, josta käy ilmi, olisiko luvan ehtoja muutettava tai olisiko lupa peruttava, ja tarvittaessa päätöksen perusteena olevat uudet tai täydentävät tiedot.

2. Asian arviointi

36. Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan jäsenvaltio ei voi sisäisen oikeusjärjestyksensä oikeussääntöihin, toimintatapoihin tai tilaan vetoamalla perustella sitä, ettei se ole noudattanut yhteisön lainsäädännössä säädettyjä velvoitteita.⁹ Olen näin ollen sitä mieltä, ettei Ranskan hallituksen kirjallisissa ja suullisissa lausumissaan esittämiä väitteitä GMO:ja koskevaa lainsäädäntöä annettaessa kohdattujen sisäisten vaikeuksien osalta voida hyväksyä sen perustelemiseksi, ettei yhteisön lainsäädäntöä ole noudatettu, ja erityisesti, ettei direktiiviä 2001/18 ole pantu asianmukaisesti täytäntöön eikä yhteisöjen tuomioistuimen asiassa C-419/03 antamaa tuomiota ole noudatettu.

37. Komissio vaatii kanteessaan, että Ranskan hallituksen on ilmoitettava, miksi se katsoo, että asetusten antaminen on riittävä keino direktiivin 2001/18 panemiseksi täytäntöön, kun otetaan huomioon se, että Ranskan hallitus oli aikaisemmin sitä mieltä, että

kyseinen direktiivi olisi pantava täytäntöön sekä lailla että asetuksin.

38. Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan direktiivin säännökset on pantava täytäntöön kiistattoman sitovasti ja riittävän konkreettisesti, täsmällisesti ja selvästi.¹⁰ Jonkin direktiivin täytäntöönpanon varmistamiseksi annetuilla säännöksillä on näin ollen luotava sellainen oikeudellinen tilanne, joka on riittävän täsmällinen, selkeä ja läpinäkyvä, jotta yksityiset voivat tuntea kaikki velvollisuutensa ja oikeutensa sekä tarvittaessa vedota niihin kansallisissa tuomioistuimissa.¹¹

39. Lisäksi vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan komission asiana on EY 228 artiklaan perustuvassa menettelyssä esittää yhteisöjen tuomioistuimelle ne seikat, jotka ovat tarpeen ratkaistaessa, missä vaiheessa jäsenyysvelvoitteiden laiminlyönnin toteavan tuomion täytäntöönpano on jäsenvaltiossa.¹² Kun komissio on esittänyt riittävästi näyttöä, joka osoittaa jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämisen jatkumisen, asianomaisen jäsenvaltion tehtävänä on myös kiistää esitetyt tiedot ja niiden seuraukset esittämällä vahvaa ja yksityiskohtaista näyttöä.¹³

9 – Asia C-212/99, komissio v. Italia, tuomio 26.9.2000 (Kok. 2000, s. I-4923, 34 kohta) ja asia C-195/02, komissio v. Espanja, tuomio 9.9.2004 (Kok. 2004, s. I-7857, 82 kohta).

10 – Ks. tältä osin mm. asia C-354/99, komissio v. Irlanti, tuomio 18.10.2001 (Kok. 2001, s. I-7657, 27 kohta).

11 – Ks. mm. asia C-131/88, komissio v. Saksa, tuomio 28.2.1991 (Kok. 1991, s. I-825, 6 kohta).

12 – Asia C-387/97, komissio v. Kreikka, tuomio 4.7.2000 (Kok. 2000, s. I-5047, 73 kohta).

13 – Ks. edellä alaviitteessä 7 mainittu asia C-304/02, komissio v. Ranska, tuomion 56 kohta.

40. Mielestäni komission esittämät yleiset huomautukset Ranskan viranomaisten direktiivin 2001/18 täytäntöönpanemiseksi käyttämää oikeudellista välinettä koskevan valinnan osalta eivät sinänsä ole riittäviä osoittamaan, että täytäntöönpano on ollut puutteellinen edellä 38 kohdassa mainitussa oikeuskäytännössä tarkoitettulla tavalla ja että Ranskan tasavalta ei näin ollen ole noudattanut yhteisöjen tuomioistuimen asiassa C-419/03 antamaa tuomiota. En myöskään katso, että komissio on esittänyt tämän menettelyn kuluessa sen lisäksi, että se väittää Ranskan hallituksen muuttaneen lähestymistapaansa direktiivin 2001/18 panemiseksi täytäntöön valitun lainsäädäntövälineen osalta, sellaista riittävää näyttöä, jonka johdosta kyseisen hallituksen olisi perusteltava yksityiskohtaisesti se, minkä vuoksi pikemminkin asetuksen kuin lain antaminen riittää direktiivin 2001/18 panemiseksi täytäntöön. Tämän johdosta on mielestäni tarpeen tutkia ne komission esittämät väitteet, joiden mukaan direktiivin 2001/18 tietyt säännökset on Ranskan lainsäädännössä pantu täytäntöön puutteellisesti.

41. Siltä osin kuin on kyse väitteestä, jonka mukaan Ranskan viranomaiset eivät ole panneet direktiivin 2001/18 8 artiklan 2 kohtaa täytäntöön riittävällä tavalla, katson, että komissio on osoittanut, että ympäristölain L535-2 §:ää, jonka soveltamisala on kiistatta laajempi kuin direktiivin 2001/18 8 artiklan 2 kohdan, ei ole selvästi rajattu asetuksen nro 2007-358 16 §:n suppeammalla sanamuodolla.

42. Vaikka ympäristölain L537-1 §:ssä säädetään, että muun muassa L535-2 §:n sisältävän,

ympäristölain luvun soveltamista koskevat yksityiskohtaiset säännöt vahvistetaan asetuksella, ja asetuksen nro 2007-358 16 §:ssä toistetaan itse asiassa suurilta osin direktiivin 2001/18 8 artiklan 2 kohdan sanamuoto ja siinä viitataan nimenomaisesti ympäristölain L535-2 §:ään, en kuitenkaan ole kysymyksessä olevien säännösten ja asianosaisten esittämien lausumien perusteella vakuuttunut siitä, että ympäristölain L535-2 § on välttämättä rajattu asetuksen nro 2007-358 16 §:llä ja että ympäristölain L535-2 §:ää ei siten voida soveltaa täysimääräisesti ja asetuksen nro 2007-358 16 §:n säännöksistä riippumatta. En näin ollen ole asetuksen nro 2007-358 16 §:n rajoittavista säännöksistä huolimatta sitä mieltä, että direktiivin 2001/18 8 artiklan 2 kohta on pantu täytäntöön riittävän selkeällä, varmalla ja sitovalla tavalla.

43. Katson myös, ettei Ranskan tasavalta ole pannut asianmukaisesti täytäntöön direktiivin 2001/18 19 artiklaa, koska Ranskan lainsäädännössä ei nimenomaisesti tunnusteta muiden jäsenvaltioiden direktiivin 2001/18 perusteella myöntämiä lupia. Sellaisen nimenomaisen säännöksen puuttuminen, jossa tällaiset luvat tunnustetaan, johtaa mielestäni tiettyyn oikeudelliseen epävarmuuteen tällaisen tunnustamisen osalta. Se, että ympäristölain L533-6 §:ssä viitataan direktiivin 90/220 perusteella myönnettyjen lupien tunnustamiseen ja että direktiivin 2001/18 36 artiklassa säädetään, että viittauksia direktiiviin 90/220 pidetään viittauksina direktiiviin 2001/18, ei riitä korjaamaan sitä, ettei Ranskan lainsäädännössä ole nimenomaista säännöstä, joka koskee direktiivin 2001/18 perusteella myönnettyjen lupien tunnustamista. Mielestä Ranskan hallitus ei ole myöskään osoittanut, että Ranskan oikeuskäytännön mukaan kansallisessa laissa tai asetuksessa oleva viittaus direktiiviin, joka on myöhemmin kumottu ja korvattu toisella

direktiivillä, jonka kohde on sama, korvataan viittauksella tähän jälkimmäiseen direktiiviin. Lisäksi se, että Ranskan oikeuskäytännön mukaan hallintoviranomaisten on tulkittava kansallista lainsäädäntöä yhteisön direktiivien mukaisesti¹⁴ ja että muiden jäsenvaltioiden direktiivin 2001/18 perusteella myöntämät luvat on todellisuudessa tunnustettu Ranskassa, ei riitä sen oikeudellisen epävarmuuden poistamiseen, joka koskee kysymyksessä olevien lupien tunnustamista asiaa koskevan nimenomaisen kansallisen säännöksen puuttuessa.

toteuttaa suojatoimia ainoastaan sellaisen tuotteina tai tuotteissa olevan GMO:n osalta, josta on tehty asianmukainen ilmoitus ja jolle on saatu kirjallinen lupa direktiivin 2001/18 mukaisesti, jos jäsenvaltiolla on sellaisten uusien tai täydentävien tietojen perusteella, jotka on saatu luvan myöntämisen jälkeen, tai uuden tai täydentävän tieteellisen tiedon perusteella aiheutta olettava, että tuotteina tai tuotteissa oleva GMO aiheuttaa riskin ihmisten terveydelle tai ympäristölle. Olen kuitenkin sitä mieltä, kuten komissio väittää, että ympäristölain L535-2 §:n perusteella on selvää, että kansalliset hallintoviranomaiset voivat kyseisen säännöksen perusteella toteuttaa suojatoimia paljon väljemmin edellytyksin eli silloin, kun GMO:n esiintymisestä kansanterveydelle tai ympäristölle aiheutuvien riskien uusi arviointi sen oikeuttaa. En siten ole vakuuttunut siitä Ranskan hallituksen väitteestä, jonka mukaan tällainen uusi arviointi voidaan todellisuudessa suorittaa ainoastaan uusien tai täydentävien tietojen perusteella tai uuden tai täydentävän tieteellisen tiedon perusteella.

44. Direktiivin 2001/18 23 artiklan osalta katson, ettei Ranskan tasavalta ole pannut asianmukaisesti täytäntöön 23 artiklan 1 kohdan ensimmäistä alakohtaa.¹⁵ Direktiivin 2001/18 23 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan mukaan jäsenvaltio voi

14 – On huomattava, että Ranskan hallitus ei suinkaan ole osoittanut tätä väitettä toteen esillä olevassa asiassa. Komissio on näet kirjallisissa ja suullisissa lausumissaan tuonut esiin, ilman että Ranskan hallitus on sitä kiistänyt, Clermont-Ferrandin hallintotuomioistuimen 4.5.2006 antaman tuomion, jossa kyseinen tuomioistuin sen sijaan, että se olisi tulkinnut kansallista lainsäädäntöä direktiivin 2001/18 mukaisesti, kumosi tietyt Ranskan lainsäädännön perusteella myönnettyt luvat, koska kansalliset säännökset, joiden perusteella luvat oli myönnetty, olivat ristiriidassa direktiivin 2001/18 säännösten kanssa. Yhteisöjen tuomioistuimelle on ilmoitettu, että kyseiseen tuomioon on haettu muutosta. Ranskan hallitus on lisäksi lausumissaan korostanut sitä, että kysymyksessä oleva tuomio on yksittäinen tapaus.

15 – Mielestäni asetuksen nro 2007-359 16 §:llä on saatettu osaksi Ranskan lainsäädäntöä direktiivin 2001/18 23 artiklan 1 kohdan toinen ja kolmas alakohta.

45. Katson näin ollen, että nyt esillä olevassa asiassa järjestetyn suullisen käsittelyn ajankohtana Ranskan tasavalta ei ollut pannut asianmukaisesti täytäntöön direktiivin 2001/18 8 artiklan 2 kohtaa, 19 artiklaa eikä 23 artiklan 1 kohdan ensimmäistä alakohtaa ja että se ei näin ollen ollut pannut kokonaisuudessaan täytäntöön yhteisöjen tuomioistuimen asiassa C-419/03 antamaa tuomiota.

C Uhkasakko

1. Asianosaisten lausumat

46. EY:n perustamissopimuksen 228 artiklan soveltamisesta annetussa komission tiedonannossa (SEC(2005) 1658, jäljempänä vuoden 2005 tiedonanto) vahvistetun laskentatavan perusteella komissio esittää kanteessaan, että yhteisöjen tuomioistuin määrää Ranskan tasavallalle 366 744 euron suuruisen uhkasakon kultakin päivältä, jolla asiassa C-419/03 annetun tuomion täytäntöönpano viivästyy käsiteltävänä olevassa asiassa annettavan tuomion julistamispäivästä siihen asti, kunnes asiassa C-419/03 annettu tuomio on pantu täytäntöön. Tämän uhkasakon määrä on laskettu kertomalla 600 euron suuruinen yhdenmukainen perusmäärä kertoimella 10 (asteikolla 1–20) rikkomisen vakavuuden vuoksi, kertoimella 2,8 (asteikolla 1–3), joka vastaa niitä 28:aa kuukautta, jotka kuuluivat asiassa C-419/03 annetun tuomion julistamispäivän ja 12.12.2006 välillä, jolloin komissio teki päätöksensä ehdottaa uhkasakkoa, ja kertoimella 21,83, joka on laskettu Ranskan tasavallan bruttokansantuotteen ja jäsenvaltiolle Euroopan unionin neuvoston äänestyksissä kuuluvan äänimäärän perusteella ja joka kuvastaa kyseisen jäsenvaltion maksukykyä.

47. Komission mielestä direktiivi 2001/18 on olennainen osa GMO:ien levittämistä ja markkinoille saattamista koskevia yhteisön oikeussääntöjä. Direktiivillä 2001/18 pyritään varmistamaan bioteknologioiden turvallinen

ja valvottu kehitys yhteisössä, takaamaan sallittujen GMO:ien vapaa liikkuvuus kyseisen direktiivin mukaisesti ja suojelemaan ihmisten terveyttä ja ympäristöä. Nämä tavoitteet vaarannetaan sillä, ettei Ranskan tasavalta ole pannut täytäntöön osaa kyseisestä direktiivistä. Komissio katsoo, että laiminlyönnillä on vaikutusta yksityisiin ja julkisiin intresseihin ja se ulottuu kansallisten rajojen yli. Komissio on siten sitä mieltä, että se, ettei osaa direktiivistä 2001/18 ole pantu täytäntöön, johtaa vakavaan oikeudelliseen epävarmuuteen GMO:ien alalla ja vaarantaa GMO:ien tuottajien intressit ja GMO:ien bioteknisen tutkimuksen. Tämä epävarmuus saattaa myös haitata yhteisöä kansainvälisissä suhteissa.

48. Ranskan hallitus katsoo, että direktiivi 2001/18 on pantu täytäntöön kokonaisuudessaan edellä 21 kohdassa mainituilla toimenpiteillä ja että uhkasakon määräämiseen ei ole tarvetta.

2. Asian arviointi

49. Jos yhteisöjen tuomioistuin katsoo, että Ranskan tasavalta ei ole noudattanut sen asiassa C-419/03 antamaa tuomiota, se voi EY 228 artiklan 2 kohdan kolmannen alakohdan perusteella ja sen asiassa C-304/02, komissio vastaan Ranska, antaman tuomion valossa määrätä kyseisen

jäsenvaltion suorittamaan kiinteämääräisen hyvityksen ja/tai uhkasakon. Yhteisöjen tuomioistuimen on kussakin asiassa arvioitava tuomittavat rahamääräiset seuraamukset ottamalla huomioon käsiteltävänä olevan tapauksen olosuhteet.¹⁶Tältä osin komission esitykset rahamääräisistä seuraamuksista eivät sido yhteisöjen tuomioistuinta ja niitä on pidettävä vain hyödyllisenä viitelähtökohdana. Lisäksi vuoden 2005 tiedonanto, joka ei myöskään sido yhteisöjen tuomioistuinta, palvelee avoimuuden, ennustettavuuden ja oikeusvarmuuden toteutumista tämän toimielimen toiminnassa.¹⁷

50. Uhkasakko olisi vahvistettava siten, että se on asianmukainen olosuhteiden kannalta ja oikeassa suhteessa sekä todettuun jäsenyysselvöitteiden noudattamatta jättämiseen että asianomaisen jäsenvaltion maksukykyyn nähden. Tämän lisäksi peruserusteita, jotka on otettava huomioon, jotta voitaisiin varmistaa uhkasakkojen pakoteluonteisuus ja yhteisön oikeuden yhdenmukainen ja tosiasiallinen soveltaminen, ovat lähtökohtaisesti rikkomisen vakavuus, sen kesto ja kyseisen jäsenvaltion maksukyky. Näitä perusteita sovellettaessa on otettava erityisesti huomioon seuraukset, joita täytäntöönpanon laiminlyönnistä aiheutuu yksityisille ja julkisille intresseille, ja kiireellisyys, jolla kyseinen jäsenvaltio on saatava noudattamaan velvoitteitaan.¹⁸

16 – Edellä alaviitteessä 7 mainittu asia C-304/02, komissio v. Ranska, tuomion 86 kohta; asia C-177/04, komissio v. Ranska, tuomio 14.3.2006 (Kok. 2006, s. I-2461, 58 kohta) ja edellä alaviitteessä 7 mainittu asia komissio v. Portugali, tuomion 31 kohta.

17 – Ks. tässä tarkoituksessa osin edellä alaviitteessä 7 mainittu asia komissio v. Portugali, tuomion 34 kohta.

18 – Ks. edellä alaviitteessä 7 mainittu asia komissio v. Portugali, tuomion 38 ja 39 kohta.

51. Siltä osin kuin on kyse rikkomisen vakavuudesta nyt käsiteltävänä olevassa asiassa, on todettava, että komissio ehdotti kanteessaan aluksi kerrointa 10 (asteikolla 1–20) sen perusteella, että se katsoi, että Ranskan tasavalta oli laiminlyönyt useiden direktiivin 2001/18 säännösten täysimääräisen täytäntöönpanon.¹⁹ On kuitenkin huomautettava, että esillä olevassa asiassa järjestetyn suullisen käsittelyn ajankohtana komissio pysytti kanteensa ainoastaan direktiivin 2001/18 kolmen säännöksen osalta. Komission alkuperäinen ehdotus rikkomisen vakavuudesta nyt esillä olevassa asiassa ei siten mielestäni ole suuremmalti merkityksellinen tai hyödyllinen.

52. Silloin kun arvioidaan direktiivin täytäntöönpanon laiminlyöntiä koskevan rikkomisen vakavuutta, katson, että yhteisöjen tuomioistuimen olisi sen lisäksi, että se tutkii kysymyksessä olevan direktiivin yleisen merkityksen yhteisön oikeusjärjestyksessä, kiinnitettävä myös erityistä huomiota niiden direktiivin nimenomaisten säännösten, joita jäsenvaltio ei ole pannut täytäntöön, sisältöön ja suhteelliseen merkitykseen.

53. Direktiivin 2001/18 johdanto-osan neljännen perustelukappaleen mukaan ympäristöön koetarkoituksessa tai kaupalli-

19 – Direktiivin 2001/18 3 artiklan 1 kohta, 6 artiklan 2 ja 4 kohta, 7 artikla, 8 artiklan 2 kohta, 9 artikla, 13 artiklan 2 ja 6 kohta, 14 artiklan 1 kohta, 15 artiklan 2 kohta, 16, 17, 18, 19, 20, 23, 26 ja 35 artikla sekä liitteet II, III, IV, V, VI ja VII.

sina tuotteina levitetty elävät organismit voivat lisääntyä ympäristössä ja ylittää maiden rajat. Tällaisen levittämisen vaikutukset ympäristöön voivat lisäksi olla peruuttamattomia. Direktiivillä 2001/18 pyritään siten lähentämään GMO:ien tarkoituksellista levittämistä ympäristöön koskevaa jäsenvaltioiden lainsäädäntöä ja varmistamaan GMO:ija käyttävien teollisuustuotteiden turvallinen kehitys ottamalla käyttöön kattavat ja avoimet lainsäädäntöpuitteet.²⁰ Tämän lisäksi direktiivillä 2001/18 pyritään suojelemaan ihmisten terveyttä ja ympäristöä sekä noudattamaan biologista monimuotoisuutta koskevaan yleissopimukseen tehdyssä Cartagenaan bioturvallisuuspöytäkirjassa asetettuja vaatimuksia.²¹

54. Komissio on vastauksessaan väittänyt, että direktiivin 2001/18 19 artikla, joka koskee kyseisen direktiivin mukaisesti myönnetyn tuotteina tai tuotteissa olevan GMO:n markkinoille saattamista koskevan luvan yhteisön ulottuvuutta, ja direktiivin 2001/18 23 artikla, jolla otetaan käyttöön suojalauseke, ovat kyseisen direktiivin ”peruselementtejä”. Tämä väite saa mielestäni vahvistusta muun muassa direktiivin 2001/18 19 ja 23 artiklan sekä kyseisen direktiivin johdanto-osan 56 perustelukappaleen sanamuodosta. Direktiivin 2001/18 19 artiklassa säädetään kyseisen direktiivin mukaisesti hyväksytyjen tuotteina

tai tuotteissa olevien GMO:ien vastavuoroisesta tunnustamisesta yhteisön alueella ja 23 artiklassa, jonka otsikkona on ”suojalauseke”, vahvistetaan ja yhdenmukaistetaan hyvin tarkasti ne edellytykset, joiden mukaan jäsenvaltio voi väliaikaisesti rajoittaa tällaisten tuotteina tai tuotteissa olevien GMO:ien käyttöä ja/tai myyntiä alueellaan tai kieltää sen. Se, ettei Ranskan tasavalta ole pannut asianmukaisesti täytäntöön direktiivin 2001/18 19 artiklaa ja 23 artiklan 1 kohdan ensimmäistä alakohtaa, aiheuttaa mielestäni kyseisessä jäsenvaltiossa huomattavaa oikeudellista epävarmuutta kyseisen direktiivin mukaisesti hyväksytyjen GMO:ien markkinoille saattamista ja rajoittamista koskevien sääntöjen perustavanlaatuisten näkökohtien osalta, mikä vaarantaa niiden vapaan liikkuvuuden. Siitä, että Ranska ei ole pannut täytäntöön näitä direktiivin 2001/18 perussäännöksiä, aiheutuva oikeudellinen epävarmuus on mielestäni erityisen haitallista, kun otetaan huomioon GMO:ija ympäröivä kiistan tieteellinen epävarmuus. Mielestäni se Ranskan tasavallan esiin tuoma seikka, jonka mukaan kyseinen jäsenvaltio on muun muassa yksi yhteisön johtavista GMO:ien tuottajista tai se on tunnustanut muiden jäsenvaltioiden direktiivin 2001/18 perusteella myöntämiä lupia, ei korjaa tai poista sitä oikeudellista epävarmuutta, joka aiheutuu siitä, ettei Ranskan tasavalta ole pannut direktiiviä 2001/18 täytäntöön kokonaisuudessaan.

20 – Joiden yhteydessä yleisöä kuullaan GMO:ien tarkoituksellisesta levittämisestä ympäristöön. Ks. direktiivin 2001/18 2 artikla ja johdanto-osan seitsemäs ja kymmenes perustelukappale.

21 – Ks. direktiivin 2001/18 johdanto-osan 5 ja 13 perustelukappale.

55. Katson tämän perusteella, että kerroin 6 (asteikolla 1–20) kuvastaa sitä, miten vakavana on pidettävä sitä, että Ranskan tasavalta ei ole pannut täytäntöön direktiivin 2001/18

8 artiklan 2 kohtaa, 19 artiklaa ja 23 artiklan 1 kohdan ensimmäistä alakohtaa.

56. Rikkomisen kestoja koskevan kertoimen osalta yhteisöjen tuomioistuimen ei mielestäni pitäisi ottaa huomioon sitä komission ehdotusta, jonka mukaan kertoimen suuruudeksi vahvistetaan 28 kuukauden viivästyksen perusteella 2,8 (asteikolla 1–3). Yhteisöjen tuomioistuimelle toimitettujen asiakirjojen perusteella on selvää, että komission ehdottama kerroin on laskettu asiassa C-419/03 annetun tuomion julistamispäivän ja 12.12.2006, jolloin komissio teki päätöksensä ehdottaa uhkasakkoa, välillä kuluneen ajan perusteella. On kuitenkin palautettava mieliin, että yhteisöjen tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan rikkomisen kestoja on arvioitava ottaen huomioon ajankohta, jona jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättäminen todettiin ensimmäisen kerran EY 226 artiklan perusteella, sekä ajankohta, jona yhteisöjen tuomioistuin arvioi tosiseikkoja tämän jälkeisessä EY 228 artiklan perustuvassa menettelyssä.²²

57. Lisäksi on selvää, että komissio on perustanut kerrointa 2,8 koskevan ehdotuksensa vuoden 2005 tiedonannon 17 kohtaan, jossa todetaan, että ”rikkomisen kesto vaikuttaa siten, että yhdenmukainen perusmaksu kerrotaan kertoimella, jonka suuruus vaihtelee asteikolla 1–3 ja jonka laskentaperusteena käytetään suhdetta 0,10/kuukausi päivästä, jona tuomio [EY] 226 artiklan nojalla annet-

tiin”. Katson, että kysymyksessä oleva vuoden 2005 tiedonannon määräys on epä johdonmukainen ja näin ollen tehoton, koska sillä näytetään vahvistettavan kestoja koskevalle kertoimelle yläraja tai katto, jonka suuruus on kolme, siitä huolimatta, että rikkominen saattaa jatkua yli 30 kuukauden ajan. Haluaisin myös huomauttaa, että yhteisöjen tuomioistuin totesi asiassa C-177/04, komissio vastaan Ranska, ettei komission kyseisessä asiassa ehdottama, yhdestä kolmeen ulottuva asteikko sitonut sitä.²³

58. Nyt käsiteltävänä olevassa asiassa siitä, kun asiassa C-419/03 annettiin tuomio 15.7.2004, ehti kulua melkein neljä vuotta siihen, kun käsiteltävänä olevassa asiassa järjestettiin istunto 12.3.2008.²⁴ Katson näin ollen yhteisöjen tuomioistuimen aikaisemman oikeuskäytännön perusteella, että kerroin kolme on asianmukaisempi rikkomisen keston huomioon ottamiseksi nyt käsiteltävänä olevassa asiassa. Huomauttaisin tältä osin, että asiassa C-177/04, komissio vastaan Ranska, vahvistettiin kestoja koskeva kerroin kolme sen perusteella, ettei yhteisön lainsäädäntöä ollut pantu asianmukaisesti täytäntöön yhtä pitkään aikaan eli lähes neljään vuoteen.²⁵ Tämän lisäksi yhteisöjen tuomioistuin hyväksyi asiassa C-278/01, komissio vastaan Espanja, sen, että tekniset seikat, jotka vaikeuttavat aikaisemman EY 226 artiklan nojalla annetun yhteisöjen tuomioistuimen tuomion panemista täytän-

23 – Ks. 71 kohta, jossa yhteisöjen tuomioistuin totesi, ettei ”komission ehdottama, yhdestä kolmeen ulottuva asteikko myöskään rajoita yhteisöjen tuomioistuimen harkintavaltaa” (edellä alaviitteessä 16 mainittu asia).

24 – Lisäksi vaikka Ranskan tasavalta on pannut osittain täytäntöön asiassa C-419/03 annetun tuomion, mikä sinällään tapahtui huomattavalla viiveellä ja vasta sen jälkeen, kun kanne nostettiin nyt käsiteltävänä olevassa asiassa, ehti kulua lähes kolme vuotta siitä, kun asiassa C-419/03 annettiin tuomio 15.7.2004, ennen kuin edellä 21 kohdassa mainitut oikeudelliset välineet julkaistiin 20.3.2007.

25 – Ks. edellä alaviitteessä 16 mainitussa asiassa annetun tuomion 73 ja 74 kohta.

22 – Ks. edellä alaviitteessä 16 mainittu asia C-177/04, komissio v. Ranska, tuomion 71 kohta.

töön lyhyessä ajassa, voidaan ottaa huomioon rikkomisen kestoja koskevaa kerrointa vahvistettaessa.²⁶ Mielestäni Ranskan tasavallan direktiivin 2001/18 täytäntöönpanon osalta kohtaamat sisäiset vaikeudet olivat lähinnä poliittisia eivätkä teknisiä, eikä niitä näin ollen pitäisi ottaa huomioon kestoja koskevaa kerrointa vahvistettaessa.

59. Siltä osin kuin on kyse siitä komission ehdotuksesta, jonka mukaan perusmäärä kerrotaan kertoimella, joka perustuu kyseisen jäsenvaltion bruttokansantuotteeseen ja sillä neuvostossa olevaan äänimäärään, katson, että kyseinen ehdotus on lähtökohtaisesti asianmukainen keino heijastaa kyseessä olevan jäsenvaltion maksukykyä samalla kun eri jäsenvaltioiden välillä tehdään kohtuullinen ero.²⁷ Katson siis, että käsiteltävänä olevassa asiassa on asianmukaista, kuten komissio ehdottaa, kertoa 600 euron suuruisen perusmäärän kesto, vakavuuteen ja jäsenvaltion maksukykyyn perustuvilla kertoimilla.²⁸

60. Edellä olevan perusteella 600 euron suuruisen perusmäärän kertominen kertoimilla, joiden suuruudeksi on vahvistettu rikkomisen vakavuuden osalta 6, rikkomisen keston osalta 3 ja Ranskan maksukykyyn osalta 21,83, antaa käsiteltävänä olevassa asiassa tulokseksi yhteensä 235 764 euroa kultakin viivästymis-

päivältä. Nyt käsiteltävänä olevan kaltaisessa tapauksessa, jossa on kyse sellaisen, yhteisöjen tuomioistuimen antaman tuomion täytäntöönpanosta, joka edellyttää lainsäädännön muuttamista, on mielestäni valittava päiväkohtaisena tuomittava seuraamus.²⁹

D Kiinteämääräinen hyvitys

1. Asianosaisten lausumat

61. Komissio ehdottaa, että yhteisöjen tuomioistuin määrää Ranskan tasavallan suorittamaan nyt käsiteltävänä olevassa asiassa kiinteämääräisen hyvityksen. Siinä tapauksessa, että jäsenvaltio ei noudata yhteisöjen tuomioistuimen EY 226 artiklan nojalla antamaa tuomiota, komissio pyrkii järjestelmällisesti ehdottamaan yhteisöjen tuomioistuimelle, että EY 228 artiklaan perustuvassa menettelyssä määrätään kiinteämääräinen hyvitys.³⁰ Komission tarkoituksena on siis ehdottaa kiinteämääräisen hyvityksen mää-

26 – Ks. asia C-278/01, komissio v. Espanja, tuomio 25.11.2003 (Kok. 2003, s. I-14141, 53 ja 54 kohta).

27 – Ks. edellä alaviitteessä 26 mainittu asia C-278/01, komissio v. Espanja, tuomion 59 kohta ja edellä alaviitteessä 7 mainittu asia komissio v. Portugali, tuomion 48 kohta.

28 – Ks. edellä alaviitteessä 7 mainittu asia komissio v. Portugali, tuomion 50 kohta, jossa yhteisöjen tuomioistuin hyväksyi vuoden 2005 tiedonannossa vahvistetun 600 euron suuruisen perusmäärän käyttämisen.

29 – Ks. tässä tarkoituksessa edellä alaviitteessä 16 mainittu asia C-177/04, komissio v. Ranska, tuomion 77 kohta ja edellä alaviitteessä 7 mainittu asia komissio v. Portugali, tuomion 52 kohta.

30 – Ks. myös vuoden 2005 tiedonannon 10 kohdassa oleva selitys.

räämistä siitä huolimatta, että aikaisempi EY 226 artiklaan perustuva tuomio on pantu täytäntöön yhteisöjen tuomioistuimessa vireillä olevan EY 228 artiklaan perustuvan menettelyn kuluessa.

62. Komissio katsoo, että asiassa C-304/02, komissio vastaan Ranska, annettu tuomion mukaan rahamääräisillä seuraamuksilla ei pyritä pelkästään kannustamaan jäsenvaltiota panemaan EY 226 artiklan nojalla annettu tuomio täytäntöön, vaan niillä on tämän lisäksi myös ennalta ehkäisevä tai varoittava tavoite. Kiinteämääräisellä hyvityksellä pyritään määräämään seuraamus sellaisen jäsenvaltion menneen käyttäytymisen johdosta, joka ei ole pannut täytäntöön EY 226 artiklan nojalla annettua tuomiota, jotta jäsenvaltio saadaan luopumaan käyttäytymistä vastaavalla tavalla tulevaisuudessa. Kiinteämääräinen hyvitys on siis komission mukaan maksettava riippumatta siitä, paneeko jäsenvaltio EY 226 artiklan nojalla annettua tuomion täytäntöön EY 228 artiklaan perustuvan menettelyn kuluessa vai välittömästi kyseisessä menettelyssä annetun tuomion jälkeen.

63. Komissio katsoo, että sen aikaisempi käytäntö, jonka mukaan ehdotetaan vain uhkasakkojen määräämistä EY 228 artiklan nojalla, varmisti sen, että aikaisemman EY 226 artiklan perusteella annettua tuomion myöhäisestä täytäntöönpanosta, joka tapahtuu kuitenkin ennen EY 228 artiklaan perustuvassa menettelyssä tämän jälkeen annettavaa tuomiota, ei määrätty mitään seuraamusta eikä tällaista toimintatapaa voitu siten tehokkaasti estää. Komission mielestä yhteisöjen tuomioistuimen antaman

tuomion täytäntöönpanon jatkuva laiminlyöminen loukkaa vakavasti laillisuusperiaatetta ja oikeusvarmuutta oikeusyhteisössä. Komissio väittää, että EY 226 artiklan nojalla annettujen tuomioiden painoarvo vaarannetaan vakavasti tiettyjen jäsenvaltioiden melko järjestelmällisesti omaksumilla viivästystaktiikoilla. Komissio totesi Ranskan tasavallan osalta yhteisöjen tuomioistuimen sille esittämään kirjalliseen kysymykseen antamassaan vastauksessa, että vuoden 1996 joulukuun ja vuoden 2005 lokakuun välisenä aikana Ranskan tasavallalle lähetettiin EY 228 artiklan nojalla 50 virallista huomautusta (yhteensä 296:sta – 16,89 prosenttia) ja 25 perusteltua lausuntoa (yhteensä 125:stä – 20 prosenttia). Saman ajanjakson aikana komissio nosti yhteisöjen tuomioistuimessa EY 228 artiklan nojalla Ranskan tasavaltaa vastaan kanteen kuusi kertaa (kaikkiaan 21:stä – 28,57 prosenttia). Komissio katsoo näin ollen, että kiinteämääräisestä hyvityksestä määrääminen on välttämätöntä, jotta jäsenvaltio saadaan luopumaan tällaisista viivästystaktiikoista ja sitä estetään uusimasta menettelystä.

64. Komissio katsoo vuoden 2005 tiedonantonsa perusteella, että kiinteämääräinen hyvitys pitäisi laskea nyt käsiteltävänä olevassa asiassa kertomalla 200 euron suuruinen yhdenmukainen perussumma kertomalla 10 (vakavuuden perusteella) ja kertomalla 21,83 (maksukyvyyn perusteella), mistä saadaan tulokseksi 43 660 euroa jokaiselta päivältä, jolla asiassa C-419/03 annettua tuomion täytäntöönpano viivästyy, kyseisen tuomion julistamispäivästä joko siihen saakka, kunnes asiassa C-419/03 annettu tuomio on pantu täytäntöön kokonaisuudessaan tai kunnes tuomio annetaan nyt käsiteltävänä olevassa asiassa. Komissio väittää myös, ettei Ranskan tasavalta ole tehnyt yhteistyötä tätä oikeudenkäyntiä edeltäneessä menettelyssä, ja se huomauttaa, ettei Ranskan

tasavalta ole noudattanut edes direktiivin 2001/18 täytäntöönpanoa koskevaa omaa aikatauluun, jonka kyseinen jäsenvaltio laati sen jälkeen, kun käsiteltävänä olevassa asiassa annettiin perusteltu lausunto. Komissio korostaa myös Ranskan tasavallan pitkittynyttä laiminlyöntiä direktiivin 2001/18 täytäntöönpanon osalta, joka olisi pitänyt saattaa päätökseen 17.10.2002 mennessä. Lukuun ottamatta asetusta nro 2005-51, jolla on vain vähäistä merkitystä, Ranskan tasavalta ei toteuttanut kyseisen ajankohdan jälkeen neljään vuoteen mitään toimenpiteitä yhteisöjen tuomioistuimen asiassa C-419/03 antaman tuomion panemiseksi täytäntöön. Komissio väittää, että siitä, ettei Ranskan tasavalta pannut tuomiota täytäntöön, on aiheutunut huomattavaa oikeudellista epävarmuutta tälle herkälle alalle. Se korostaa myös direktiivillä 2001/18, jolla pyritään suojeleman ihmisten terveyttä ja ympäristöä sekä edistämään bioteknologioiden kehittämistä ja GMO:ien vapaata liikkuvuutta, olevaa merkitystä. Komissio väittää lisäksi, että Ranskan tasavalta on jo muutamissa aikaisemmissa tapauksissa jättänyt panematta täytäntöön kokonaisuudessaan GMO:ja koskevan yhteisön lainsäädännön. Komissio huomauttaa tältä osin yhteisöjen tuomioistuimen todenneen asiassa C-296/01³¹ ja asiassa C-429/01,³² että Ranskan tasavalta ei ollut pannut täytäntöön direktiivin 90/220 ja neuvoston direktiivin 90/219/ETY³³ tietyt säännöksiä. Komissio nosti lisäksi myöhemmin Ranskan tasavaltaa vastaan EY 228 artiklan nojalla kanteen sen vuoksi, ettei tämä ollut noudattanut asiassa C-429/01 annettua tuomiota. Komissio peruutti myöhemmin kysymyksessä olevan kanteen, joka rekisteröitiin numerolla C-79/06, kun

Ranskan tasavalta oli pannut yhteisöjen tuomioistuimen asiassa C-429/01 antaman tuomion täytäntöön.³⁴

65. Komissio katsoo vastauksessaan, että jotta voidaan ottaa huomioon se, että yhteisöjen tuomioistuimen asiassa C-419/03 antama tuomio on 21.3.2007 pantu osittain täytäntöön,³⁵ yhteisöjen tuomioistuimen olisi alennettava komission ehdottaman kiinteämääräisen hyvityksen määrää kysymyksessä olevasta päivämäärästä lähtien joko siihen asti, kunnes asiassa C-419/03 annettu tuomio on pantu täytäntöön kokonaisuudessaan³⁶ tai kunnes tuomio julistetaan nyt käsiteltävänä olevassa asiassa.³⁷

66. Ranskan tasavalta katsoo, että kun otetaan huomioon se, että se on pannut täytäntöön yhteisöjen tuomioistuimen asiassa C-419/03 antaman tuomion, komission vaatimus siitä, että käsiteltävänä olevassa asiassa määrätään suoritettavaksi kiinteämääräinen hyvitys, on vailla kohdetta. Kun komissio totesi vuoden 2005 tiedonannossaan, että sen tarkoituksena on EY 228 artiklan mukaisessa menettelyssä ensinnäkin vaatia järjestelmällisesti kiinteämääräisestä hyvityksestä määräämistä ja toiseksi olla peruuttamatta tällaista menettelyä, vaikka jäsenvaltio lopettaa rikkomisen ennen kuin tuomio julis-

31 – Asia komissio v. Ranska, tuomio 20.11.2003 (Kok. 2003, s. I-13909).

32 – Asia komissio v. Ranska, tuomio 27.11.2003 (Kok. 2003, s. I-14355).

33 – Geneettisesti muunnettujen mikro-organismien käytöstä suljetuissa oloissa 23.4.1990 annettu neuvoston direktiivi 90/219/ETY (EYVL L 117, s. 1), sellaisena kuin se on muutettuna neuvoston direktiivin 90/219/ETY mukauttamisesta tekniikan kehitykseen 7.11.1994 annetulla komission direktiivillä 94/51/EY (EYVL L 297, s. 29).

34 – Ks. yhteisöjen tuomioistuimen kolmannen jaoston puheenjohtajan 7.2.2007 antama määräys, ei julkaistu oikeustapauskokoelmassa (EYVL C 82, s. 27).

35 – Niiden edellä 21 kohdassa mainittujen toimenpiteiden toteuttamisen johdosta, joiden komissio katsoo tulleen voimaan 21.3.2007.

36 – Jos tämä tapahtuu ennen kuin nyt käsiteltävänä olevassa asiassa annetaan tuomio.

37 – Jos asiassa C-419/03 annettua tuomiota ei ole silloin pantu täytäntöön kokonaisuudessaan.

tetaan, Ranskan tasavalta katsoo, että tämä lähestymistapa on ristiriidassa EY 228 artiklan ja yhteisöjen tuomioistuimen sitä koskevan oikeuskäytännön kanssa. Ranskan tasavalta huomauttaa, että asiassa C-304/02, komissio vastaan Ranska, annetun tuomion mukaisesti EY 228 artiklan 2 kohdassa määrätyn menettelyn tarkoituksena on kannustaa velvoitteensa laiminlyönyttä jäsenvaltiota panemaan täytäntöön EY 226 artiklan perusteella annettu tuomio mahdollisimman nopeasti ja varmistaa siten yhteisön lainsäädännön tehokas soveltaminen. EY 228 artiklassa määrätyillä seuraamuksilla ei pyritä estämään muita samankaltaisia rikkomisia.

67. Ranskan tasavalta huomauttaa, etteivät kiinteämääräisen hyvityksen määräämisen edellytykset ole joka tapauksessa täyttyneet nyt käsiteltävänä olevassa asiassa. Ranskan tasavalta väittää, ettei asiassa C-304/02, komissio vastaan Ranska – joka on tähän mennessä ainoa tapaus, jossa yhteisöjen tuomioistuin on määrännyt kiinteämääräisen hyvityksen – vällinneita olosuhteita voida verrata nyt käsiteltävänä olevassa asiassa vallitseviin olosuhteisiin, koska asiassa C-304/02 rikkominen oli jatkunut 11 vuoden ajan ja sillä vaarannettiin yhteisöjen kalavarat. Ranskan tasavalta korostaa tältä osin sitä, että sen, että asiassa C-419/03 annettiin tuomio, ja sen, että käsiteltävänä olevassa asiassa nostettiin kanne, välillä kului aikaa vähemmän kuin kolme vuotta, ja kyseinen aika on sama tai lyhyempi kuin aika, joka kului asiassa C-387/97, komissio vastaan Kreikka, asiassa C-278/01, komissio vastaan Espanja, asiassa C-177/04, komissio vastaan Ranska ja asiassa C-119/04, komissio vastaan Italia, joissa yhteisöjen tuomioistuin ei määrännyt kiinteämääräistä hyvitystä. Ranskan tasavalta väittää rikkomisen vakavuuden osalta, ettei asiassa

C-419/03 todettu, että se oli jättänyt direktiivin 2001/18 kokonaisuudessaan panematta täytäntöön vaan se oli jättänyt panematta täytäntöön ainoastaan ne säännökset, jotka menivät direktiivin 90/220 säännöksiä pidemmälle. Ranskan tasavalta päätti lisäksi kysymyksessä olevan rikkomisen vuoden 2007 maaliskuussa eli kuukausi sen jälkeen, kun kanne nostettiin nyt käsiteltävänä olevassa asiassa.

68. Ranskan tasavalta väittää vaihtoehtoisesti, että komission ehdottaman kiinteämääräisen hyvityksen määrä on kohtuuton. Komission vakavuuden perusteella ehdottama kerroin 10 on kohtuuton, kun otetaan huomioon se, että rikkomisella on käsiteltävänä olevassa asiassa hyvin vähäisiä seurauksia. Ranskan tasavalta väittää tältä osin, että suurin osa lupahakemuksia Euroopassa koskee geneettisesti muunnettua ruokaa. Geneettisesti muunnettu ruoka ihmisravinnoksi ei kuitenkaan kuulu direktiivin 2001/18 soveltamisalaan, ja kyseinen direktiivi koski geneettisesti muunnettua ruokaa eläinten ravinnoksi ainoastaan 18.4.2004 saakka. Ranskan tasavalta väittää lisäksi, että siitä huolimatta, ettei se pannut tiettyjä direktiivin 2001/18 säännöksiä täytäntöön, Ranskan viranomaiset ottivat käyttöön lupamenettelyn, joka on todellisuudessa kyseisen direktiivin mukainen, laatimalla vuonna 2005 geneettisesti muunnetuista kasveista kaksi opaskirjaa, joissa vahvistetaan maatalousministeriön noudattama tutkintamenettely, lupahakemusta koskevat vaatimukset sekä yleisön kuuleminen. Ranskan tasavalta katsoo myös, ettei komissio voi vedota asiassa C-79/06 vällinneisiin olosuhteisiin. Kyseisessä asiassa komissio peruutti kanteensa, kun Ranskan tasavalta oli pannut yhteisöjen tuomioistuimen asiassa C-429/01 antaman aikaisemman tuomion täytäntöön.

2. Asian arviointi

69. Asianosaisten käsiteltävänä olevassa asiassa esittämällä väitteillä, jotka koskevat yhteisöjen tuomioistuimen EY 228 artiklan nojalla määräämää kiinteämääräistä hyvitystä, ei kyseenalaisteta yhteisöjen tuomioistuimen mahdollisuutta määrätä EY 228 artiklan mukaisessa menettelyssä sekä uhkasakko että kiinteämääräinen hyvitys, koska yhteisöjen tuomioistuin on tunnustanut kyseisen mahdollisuuden ja myös käyttänyt sitä todellisuudessa asiassa C-304/02, komissio vastaan Ranska.³⁸

70. Asiassa C-304/02, komissio vastaan Ranska, yhteisöjen tuomioistuin katsoi, että EY 228 artiklassa määrättyjen seuraamusten yhteisenä päämääränä on kannustaa veloitteensa laiminlyönyttä jäsenvaltiota panemaan täytäntöön jäsenyysveloitteiden noudattamatta jättämistä koskeva tuomio ja siten varmistaa yhteisön oikeuden tehokas soveltaminen. Yhteisöjen tuomioistuimen on määritettävä sen mukaisesti, minkä verran tarvitaan taivuttelua ja ennaltaehkäisevyyttä, ne rahamääräiset seuraamukset, jotka ovat asianmukaisia aikaisemman EY 226 artiklan perusteella annetun tuomion mahdollisimman pikaisen täytäntöönpanon varmistamiseksi ja vastaavien yhteisön oikeuden rikkomisten toistumisen ehkäisemiseksi.³⁹

38 – Ks. tuomion 82 kohta, jossa yhteisöjen tuomioistuin totesi, ettei ole poissuljettua turvautua EY 228 artiklan 2 kohdassa määrättyihin kahteen erityyppiseen seuraamukseen.

39 – Ks. tässä tarkoituksessa tuomion 80, 91 ja 97 kohta. Yhteisöjen tuomioistuin teki varsin selväksi, että EY 228 artiklassa määrättyillä seuraamuksilla ei pyritä korvaamaan vahinkoa, jonka jäsenvaltio on aiheuttanut. Ks. tuomion 91 kohta.

71. EY 228 artiklan seuraamuksia ei siten mielestäni ole tarkoitettu pelkästään keinoksi panna EY 226 artiklan nojalla annetut tuomiot täytäntöön, vaan ne ovat myös yleisestiviä toimenpiteitä.⁴⁰

72. EY 228 artiklassa määrättyjen seuraamusten yhteisestä päämäärästä huolimatta yhteisöjen tuomioistuin totesi myös asiassa C-304/02, komissio vastaan Ranska, että uhkasakolla ja kiinteämääräisellä hyvityksellä on kullakin oma erillinen tehtävänsä.⁴¹ Yhteisöjen tuomioistuin katsoi siten, että uhkasakon määrääminen on erityisen soveliaista jäsenvaltion kannustamiseksi lopettamaan mahdollisimman pian sellainen jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättäminen, jolla olisi taipumus jatkua ilman tällaista toimenpidettä. Kiinteämääräisen hyvityksen määrääminen riippuu kuitenkin enemmän niiden seurausten arvioinnista, joita asianomaisen jäsenvaltion veloitteiden jättäminen pane-matta täytäntöön aiheuttaa yksityisille ja julkisille intresseille, erityisesti silloin, kun jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättäminen on jatkunut pitkään sen tuomion jälkeen, jossa se alun perin todettiin.⁴²

40 – Yhteisöjen tuomioistuimen edellä alaviiteessä 7 mainitussa asiassa C-304/02, komissio vastaan Ranska, antaman tuomion perusteella on selvää, että vaikka EY 228 artiklassa määrättyillä seuraamuksilla on yhtenäinen yleisluonteinen ohjaava tavoite varmistaa yhteisön oikeuden noudattaminen mahdollisimman laajalti, kyseisillä seuraamuksilla pyritään kuitenkin saavuttamaan tämä tavoite kahdella eri tavalla. Kun EY 228 artiklan seuraamuksilla käytetään nimenomaiseen jäsenvaltioon nähden tietyssä tapauksessa riittävää taloudellista pakkoa, niillä pyritään vaikuttamaan kyseisen jäsenvaltion nimenomaiseen laiminlyöntiin panna EY 226 artiklan perusteella annettu tuomio täytäntöön, ja jäsenvaltiot saadaan siten luopumaan tai niitä estetään yleisemmällä tasolla ryhtymästä tällaisiin rikkomisiin tulevaisuudessa.

41 – Ks. tässä tarkoituksessa tuomion 84 kohta.

42 – Ks. tässä tarkoituksessa tuomion 81 kohta.

73. EY 228 artiklassa määrättyjen seuraamusten yhteisestä päämäärästä huolimatta yhteisöjen tuomioistuin on sen jälkeen, kun se antoi ensimmäisen EY 228 artiklaan perustuvan tuomionsa 4.7.2000 asiassa komissio vastaan Kreikka, määrännyt kiinteämääräisen hyvityksen yhdessä ainoassa tapauksessa eli asiassa C-304/02, komissio vastaan Ranska.⁴³ Mielestäni yhteisöjen tuomioistuimen lähes kahdeksan vuoden ajan noudattaman käytännön perusteella on selvää, ettei sekä uhkasakon että kiinteämääräisen hyvityksen määrääminen nimenomaisessa EY 228 artiklan mukaisessa rikkomistapauksessa ole välttämättä tarpeen yhteisön oikeuden noudattamisen varmistamista koskevan tavoitteen saavuttamiseksi.

74. Katson näin ollen, että se järjestelmällinen lähestymistapa kiinteämääräisen hyvityksen määräämisen osalta, jota komissio ajaa käsiteltävänä olevassa asiassa esittämässään lausumissa ja tämän lisäksi myös vuoden 2005 tiedonannossa, saattaa olla suhteeton tiettyssä asiassa vallitsevien olosuhteiden perusteella, ja se on näin ollen hylättävä. Yhteisöjen tuomioistuimen olisi siten noudatettava vahvistamaansa käytäntöä asettaa tarvittaessa EY 228 artiklassa määrätty seuraamukset harkiten ja valikoivasti yhteisön oikeuden rikkomisten tehokkaaksi ehkäisemiseksi.

43 – Edellä alaviitteessä 12 mainitussa asiassa komissio v. Kreikka, edellä alaviitteessä 26 mainitussa asiassa C-278/01, komissio v. Espanja, edellä alaviitteessä 16 mainitussa asiassa komissio v. Ranska ja edellä alaviitteessä 7 mainitussa asiassa komissio v. Portugali yhteisöjen tuomioistuin ei määrännyt kiinteämääräistä hyvitystä kysymyksessä oleville velvoitteensa laiminlyönteille jäsenvaltioille siitä huolimatta, etteivät kyseiset jäsenvaltiot olleet panneet aikaisempaa EY 226 artiklan nojalla annettua tuomiota täytäntöön sillä hetkellä, kun yhteisöjen tuomioistuin tutki EY 228 artiklassa määrättyssä menettelyssä asian tosiseikat. Tämä yhteisöjen tuomioistuimen vakiintunut käytäntö korostaa mielestäni EY 228 artiklan 2 kohdassa määrättyjen seuraamusten itsenäistä luonnetta. Olen sitä mieltä, ettei kiinteämääräisen hyvityksen määrääminen jäsenvaltiolle riipu näin ollen siitä, määrätäänkö sille uhkasakko.

75. Katson tältä osin oikeuskäytännön perusteella, että kun yhteisöjen tuomioistuin määrää tiettyssä tapauksessa kiinteämääräisen hyvityksen, se pyrkii estämään sen, ettei jäsenvaltio pane edelleenkaan – näin ollen tulevaisuudessa – täytäntöön tiettyä EY 226 artiklan perusteella annettua tuomiota sen päivän jälkeen, jolloin tuomio annetaan EY 228 artiklassa määrättyssä menettelyssä.⁴⁴

76. Kun yhteisöjen tuomioistuin määrää kiinteämääräisen hyvityksen, se pyrkii mielestäni rankaisemaan jäsenvaltiota sen aikaisemmasta käyttäytymisestä, joka perustuu siihen, ettei se ole pannut täytäntöön tiettyä EY 226 artiklan perusteella annettua tuomiota, jos tälle käyttäytymiselle ovat ominaisia sellaiset ylimääräiset raskauttavat asianhaarat, jotka pahentavat jäsenvaltion laiminlyöntiä panna kyseinen tuomio viipymättä täytäntöön kokonaisuudessaan. Mielestäni kiinteämääräinen hyvitys on näin ollen oikeutettu ainoastaan niissä tapauksissa, joissa osoitetaan vakuuttavasti tällaisten ylimääräisten raskauttavien asianhaarojen olemassaolo. Vaikka tällaisia ylimääräisiä raskauttavia asianhaaroja ei voida tyhjentävästi luetella etukäteen, niihin on mielestäni luettava se, ettei jäsenvaltio ole tehnyt komission kanssa yhteistyötä vilpittömässä mielessä rikkomisen lopettamiseksi ajoissa. Lisäksi

44 – Ja estämään samalla yleisesti kaikkia jäsenvaltioita jättämästä noudattamatta EY:n perustamissopimuksen mukaisia velvoitteita. Juuri se, että EY 228 artiklaan perustuva menettely voidaan aloittaa, ja se, että on mahdollista määrätä mm. uhkasakko, saa jäsenvaltiot luopumaan olemasta noudattamatta velvoitteitaan.

kiinteämääräinen hyvitys voi olla oikeutettu silloin, kun jäsenvaltion rikkomisella loukataan laajuudessa, jota ei voida hyväksyä, yksityisiä ja julkisia intressejä.⁴⁵ Lisäksi kun rikkomisella vaikutetaan yhteisön pakottavaa etua koskevaan asiaan tai sillä vaarannetaan yhteisön peruseriaate, yhteisöjen tuomioistuimien voi olla halukkaampi toteamaan tällaiset ylimääräiset raskauttavat asianhaarat ja määräämään tämän perusteella kiinteämääräisen hyvityksen.

77. Katson, että yhteisöjen tuomioistuimen olisi lähtökohtaisesti rajattava kiinteämääräisen hyvityksen määräämisen asianmukaisuutta koskeva arviointinsa käsiteltävänä olevassa asiassa vallitseviin nimenomaisiin olosuhteisiin. Kun yhteisöjen tuomioistuin harkitsee, onko jäsenvaltiolle määrättävä kiinteämääräinen hyvitys, sen olisi mielestäni otettava huomioon jäsenvaltion muut rikkomiset ainoastaan silloin, kun komissio on vakuuttavaa näyttöä esittämällä osoittanut, että kysymyksessä oleva jäsenvaltio on rakenteellisesti tai järjestelmällisesti jättänyt paneematta täytäntöön EY 226 artiklan perusteella annetut tuomiot. Katson tältä osin, ettei pelkäästään se, että komissio esittää tilastotietoja siitä, että jokin jäsenvaltio ei ole pannut täytäntöön EY 226 artiklan perusteella annettuja tuomioita, ole sinällään riittävää.

45 – Katson tältä osin, että yhteisöjen tuomioistuin määräsi edellä alaviitteessä 7 mainitussa asiassa C-304/02, komissio v. Ranska, Ranskan tasavallalle kiinteämääräisen hyvityksen siitä syystä, että kyseisessä asiassa rikkomisen oli jatkunut hyvin pitkän ajan ja kalavaroja koskevia julkisia ja yksityisiä intressejä oli merkittävästi loukattu kyseisen ajanjakson aikana. Lisäksi kyseisen asian tosiseikkojen perusteella on ilmeistä, ettei Ranskan tasavalta ollut tehnyt komission kanssa yhteistyötä rikkomisen päättämiseksi.

78. Koska kiinteämääräisestä hyvityksestä muodostuvalla seuraamuksella pyritään mielestäni rankaisemaan jäsenvaltiota siitä, ettei se ole pannut täytäntöön EY 226 artiklan perusteella annettua tuomiota siten, että asiaan liittyy ylimääräisiä raskauttavia asianhaaroja, katson, että seuraamuksen määrä olisi vahvistettava näiden erityisten asianhaarojen kuvaamiseksi. Katson näin ollen, että komission käsiteltävänä olevassa asiassa ja vuoden 2005 tiedonannossa⁴⁶ esittämä kiinteämääräisen seuraamuksen määrän laskentatapa, joka perustuu muun muassa samaan vakavuuteen perustuvaan kertoimeen kuin uhkasakko sekä niiden päivien määrään, joiden ajan rikkomista on jatkettu, ei kuvasta tällaisia erityisiä asianhaaroja.

79. Siltä osin kuin on kyse kiinteämääräisestä hyvityksestä muodostuvan seuraamuksen määräämisen asianmukaisuudesta nyt käsiteltävänä olevassa asiassa, huomauttaisin alustavasti katsovani edellä 36–45 kohdassa esitettyjen toteamusten valossa, ettei Ranskan tasavalta ollut käsiteltävänä olevassa asiassa järjestetyn suullisen käsittelyn ajankohtana pannut yhteisöjen tuomioistuimen asiassa C-419/03 antamaa tuomiota täytäntöön kokonaisuudessaan. Mielestäni niillä asianosaisten tässä asiassa esittämällä väitteillä siitä, voiko se, että Ranskan tasavalta on pannut asiassa C-419/03 annetun tuomion täytäntöön käsiteltävänä olevan asian aikana, viedä kohteen kiinteämääräisen hyvityksen määräämiseltä, ei näin ollen ole merkitystä.

46 – Ks. vuoden 2005 tiedonannon 17–24 kohta. On huomattavaa, että vuoden 2005 tiedonannossa vahvistetaan kiinteämääräisen hyvityksen vähimmäismäärä, joka on Ranskan tasavallan osalta 10 915 000 euroa.

80. Koska kiinteämääräisestä hyvityksestä muodostuva seuraamus on joka tapauksessa kertaluonteinen seuraamus, jolla on tarkoitus rangaista jäsenvaltiota sellaisesta käyttäytymisestä⁴⁷ joka minun mielestäni on aloitettu jo kauan ennen EY 228 artiklaan perustuvan menettelyn aloittamista, sillä, että jäsenvaltio panee EY 226 artiklaan perustuvan tuomion täytäntöön ennen kuin yhteisöjen tuomioistuin tutkii tosiseikat EY 228 artiklaan perustuvassa menettelyssä, ei ole merkitystä. Yhteisöjen tuomioistuin voi tällaisissa olosuhteissa määrätä kiinteämääräisen hyvityksen silloin, kun komissio osoittaa, että jäsenvaltio ei ole pannut täytäntöön EY 226 artiklaan perustuvaa tuomiota EY 228 artiklaan perustuvassa menettelyssä annetussa perustellussa lausunnossa asetetun määräajan kuluessa edellyttäen, että osoitetaan, kuten edellä 76–78 kohdassa on todettu, että on olemassa sellaisia ylimääräisiä raskauttavia asiahaaroja, jotka oikeuttavat kyseisen seuraamuksen.

81. Olen sitä mieltä, ettei komissio ole esillä olevassa asiassa osoittanut, että on olemassa sellaisia ylimääräisiä raskauttavia asiahaaroja, jotka oikeuttaisivat määräämään kiinteämääräisen hyvityksen.

82. Siltä osin kuin on kyse siitä komission väitteestä, jonka mukaan Ranskan tasavalta ei tehnyt sen kanssa yhteistyötä tai se on syyllistynyt tätä oikeudenkäyntiä edeltäneen menettelyn aikana ”viivyttelytaktiikoihin”,

olen sitä mieltä, ettei komissio ole esittänyt mitään selkeää näyttöä tällaisesta käyttäytymisestä. On selvää, ettei Ranskan tasavalta ollut pannut täytäntöön yhteisöjen tuomioistuimen asiassa C-419/03 antamaa tuomiota kohtuullisen ajan kuluessa, mitä seikkaa on sinänsä valitettava.⁴⁸ Edellä 15–17 kohdassa esitetyn asianosaisten välisen kirjeenvaihdon perusteella katson kuitenkin, että Ranskan tasavalta vastasi komission tiedonsaantipyynnin tältä oikeudenkäyntiä edeltäneen menettelyn aikana tavalla, joka on hyväksyttävissä, ja se osoitti, että se oli ryhtynyt konkreettisiin – vaikkakin myöhäisiin ja viime kädessä puutteellisiin – toimenpiteisiin yhteisöjen tuomioistuimen asiassa C-419/03 antaman tuomion panemiseksi täytäntöön.

83. Siltä osin kuin on kysymys siitä, onko se, ettei Ranskan tasavalta ollut pannut direktiiviä 2001/18 täytäntöön kokonaisuudessaan, aiheuttanut haittaa julkisille ja yksityisille intresseille siinä määrin, että se oikeuttaa määräämään kiinteämääräisen hyvityksen, katson, että komissio on osoittanut, että kyseinen täytäntöönpanon laiminlyönti loi oikeudellista epävarmuutta alalle, jolle on jo ominaista huomattava tieteellinen epävarmuus.⁴⁹ Lukuun ottamatta kuitenkin sitä komission väitettä, joka koskee Clermont-Ferrandin hallintotuomioistuimessa vireillä olevaa oikeudenkäyntiä,⁵⁰ en katso, että komissio on esittänyt riittävää näyttöä siitä, että se, että Ranskan tasavalta ei ole pannut direktiiviä 2001/18 täytäntöön kokonaisuudessaan eikä noudattanut asiassa C-419/03 annettua tuomiota, olisi vaikuttanut julkisiin ja yksityisiin intresseihin siinä määrin, ettei

47 – Kun taas sille, ettei EY 226 artiklan perusteella annettua tuomiota ole pantu täytäntöön, ovat ominaisia ylimääräiset raskauttavat asiahaarat.

48 – Lisäksi ei ole unohdettava sitä, että on yhteisöjen varojen haaskausta, jos komissio on velvollinen aloittamaan menettelyn EY 228 artiklan nojalla, ja näin on toisaalta myös jo EY 226 artiklan nojalla aloitetun menettelyn osalta.

49 – Ks. edellä 54 kohta.

50 – Ks. edellä alaviite 14.

sitä voida hyväksyä, minkä johdosta kiinteämääräisen hyvityksen määrääminen olisi oikeutettua. Ranskan tasavalta on käsiteltävänä olevassa asiassa väittänyt, eikä komissio ole sitä kiistänyt, että se, ettei se ollut pannut direktiiviä 2001/18 täytäntöön kokonaisuudessaan, ei ole estänyt GMO:eilla tehtävää bioteknologista tutkimusta. Lisäksi Ranskan tasavalta on huomauttanut, että se kirjasi kyseisen direktiivin B osan perusteella tehtyjä GMO:ien tarkoituksellista levittämistä koskevia lupahakemuksia vuosina 2003, 2005 ja 2006 enemmän kuin mikään muu jäsenvaltio Espanjaa lukuun ottamatta ja että vuosina 2004–2006 Ranska oli Euroopassa GMO:ien toiseksi tärkein tuottaja kaupallisessa tarkoituksessa. Ranskan tasavalta on väittänyt – ilman että sitä taaskaan olisi kiistetty –, että komission väitteistä poiketen se, ettei kyseinen jäsenvaltio ollut pannut direktiiviä 2001/18 täytäntöön, ei ole haitannut yhteisöä kansainvälisissä suhteissa GMO:ien alalla, koska kyseisen direktiivin puutteellista täytäntöönpanoa ei ole tuotu missään vaiheessa esiin kansainvälisissä neuvotteluissa.

vaksi kiinteämääräinen hyvitys tai että kyseisen seuraamuksen asettaminen on tarpeen ennalta ehkäisevistä syistä.

85. Katson tämän perusteella, ettei Ranskan tasavaltaa olisi määrättävä suorittamaan kiinteämääräistä hyvitystä.

VII Oikeudenkäyntikulut

84. Koska tämän lisäksi ei ole olemassa muuta näyttöä kuin edellä 63 kohdassa esitetyt tilastotiedot ja kanne, jonka komissio on nostanut Ranskan tasavaltaa vastaan sen vuoksi, ettei tämä ole pannut kokonaisuudessaan täytäntöön GMO:eja koskevaa lainsäädäntöä edellä 64 kohdassa tarkoitettulla tavalla, katson, ettei komissio ole käsiteltävänä olevassa asiassa osoittanut, että Ranskan tasavalta on jättänyt noudattamatta EY 228 artiklan 1 kohtaan perustuvia veloitteita sellaisella tavalla, että sille olisi määrättävä seuraamus asettamalla sen suoritetta-

86. Yhteisöjen tuomioistuimen työjärjestyksen 69 artiklan 2 kohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Koska komissio on vaatinut Ranskan tasavallan velvoittamista korvaamaan oikeudenkäyntikulut ja koska tämä on hävinnyt asian, katson, että viimeksi mainittu olisi velvoitettava korvaamaan oikeudenkäyntikulut. Työjärjestyksen 69 artiklan 4 kohdan mukaan Tšekin tasavalta vastaa omista oikeudenkäyntikuluistaan.

VIII Ratkaisuehdotus

87. Edellä mainitun perusteella ehdotan, että yhteisöjen tuomioistuin

- toteaa, että Ranskan tasavalta ei ole noudattanut EY 228 artiklan 1 kohdan mukaisia velvoitteitaan, koska se ei ole toteuttanut kaikkia yhteisöjen tuomioistuimen asiassa C-419/03, komissio vastaan Ranska, 15.7.2004 antaman sen tuomion täytäntöönpanemiseksi tarvittavia toimenpiteitä, jossa on kyse siitä, ettei geneettisesti muunnettujen organismien tarkoituksellisesta levittämisestä ympäristöön ja neuvoston direktiivin 90/220/ETY kumoamisesta 12.3.2001 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2001/18/EY säännöksiä, jotka poikkeavat geneettisesti muunnettujen organismien tarkoituksellisesta levittämisestä ympäristöön 23.4.1990 annetun neuvoston direktiivin 90/220/ETY säännöksistä tai menevät niitä pidemmälle, ole saatettu osaksi kansallista oikeusjärjestystä
- velvoittaa Ranskan tasavallan maksamaan komissiolle ”Euroopan yhteisön omien varojen” tilille 235 764 euron suuruisen uhkasakon kultakin päivästä, jolla asiassa C-419/03, komissio vastaan Ranska, annetun tuomion täysimääräisen noudattamisen edellyttämien toimenpiteiden toteuttaminen viivästyy siitä päivästä, jolloin yhteisöjen tuomioistuin antaa tuomion esillä olevassa asiassa, siihen saakka, kunnes asiassa C-419/03, komissio vastaan Ranska, annettu tuomio on pantu täytäntöön
- velvoittaa Ranskan tasavallan korvaamaan oikeudenkäyntikulut
- velvoittaa Tšekin tasavallan vastaamaan omista oikeudenkäyntikuluistaan.